

ISKRA

22. APR.
1965
LETO IV
ST. 16

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA
— INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ.

Zamrznjene cene - prehodni ukrepi

Odločitev pristojnih zveznih organov o zamrznjenju cen, je povzročila v naši javnosti dokaj razprav. Razumljivo je, da se mnogi z bolj ali manj prepričljivimi argumenti opredeljujejo za in proti — pač po tem, kako jim ustrezajo novi ukrepi.

Na seji IO zveznega odbora SZDLJ je predsednik EDVARD KARDELJ govoril tudi o zamrznjenju cen in med drugim dejal:

Da bi naši ljudje lahko realistično ocenjevali smisel prehodnih ukrepov velja povedati, da zamrznjenje cen ni trajno zdravilo za reševanje gospodarskih težav, marveč v bistvu samo ena izmed injekcij proti bolečinam. Te bolečine pa bodo pozneje še hujše, če medtem ne bomo našli učinkovitega, t. j. ekonomskega zdravila proti nestabilnosti in drugim težavam v našem gospodarstvu. Vsakdo, ki tudi samo malo pozna naravo in način delovanja objektivnih ekonomskih zakonitosti, namreč ve, da z zamrznjenjem cen ni mogoče trajno reševati ekonomskih problemov, zlasti ne problemov, ki nastajajo zaradi materialnega nesorazmerja med proizvodnjo in potrošnjo. Nasprotno, ti problemi se bodo lahko še bolj zaostrovali in zapletali, nastanejo pa lahko še globlja in večja nesorazmerja v gospodarstvu, če zamrznjenje cen ne bi bilo samo začasen ukrep, ki naj nam omogoči nujne spremembe v gospodarski politiki in sistemu, da uvedemo nove odnose zlasti v sistemu cen, kakor tudi, da z ustreznimi sredstvi in instrumenti zagotovimo svobodnejše gibanje odnosov na tržišču.

Sedanje gospodarske težave vnovič potrjujejo, da ne moremo imeti niti svobodnejšega tržišča, če z ustreznimi instrumenti in ukrepi družbenega planiranja ter gospodarskega sistema ne zagotovimo stabilnejših odnosov med proizvodnjo in potrošnjo. Razumeti moramo torej, da lahko povečujemo potrošnjo le toliko, kolikor se povečuje produktivnost družbenega dela. Ker pa se moramo usmeriti na vedno večjo potrošnjo, mora biti zato tudi vsa naša ekonomska politika usmerjena k vzpodbujanju vedno večje produktivnosti dela in take mednarodne menjave, ki olajšuje uresničevanje te naloge.

V obratu za proizvodnjo uporov v Szentjerneju imajo vedno več dela, saj tržisce potrebuje velike količine njihovih izdelkov. — Na sliki: kovičenje drsnih obročkov

Gospodarski barometer »Iskre«

Na razširjenem strokovnem kolegiju dne 14. aprila sta bili na vrsti razprava o zaključnih računih tovarn za leto 1964 in razprava o finančni problematiki podjetja.

Dvomimo, če si naš bralec lahko kaj pridoma pomaga s številkami, ki jih itak strokovne službe občasno objavljajo oz. več ali manj tolmačijo v našem glasilu. Verjetno bo bolj zanimivo, če mu postrežemo z podatki o splošni situaciji v podjetju in ga opozorimo na tisto, kjer lahko tudi on prispeva svoj delež k reševanju zamotane finančne politike podjetja. Čedalje očitnejše je, da je treba v ta namen mobilizirati slednjega proizvajalca in da je dobrodošel vsak dinar, ki ga prihranimo na ta ali oni način.

PREDVSEM — EKONOMIKA PODJETJA

Potem, ko je kazalo, da so gospodarski in politični forumi že dvignili roke od Iskre in jo preradi navajali kot primer podjetja, ki so ga uspevali uspehi in samozadovoljstvo nad doseženimi lovori, se je izkazalo, da stvari le niso take, kot izgledajo na prvi pogled. Problem Iskre

je tudi političen problem; saj nam je ista družba dolga leta dajala potuho in nas navajala na nekontrolirano širjenje proizvodnje po obsegu in zemljepisnih lokacijah, mimo dolgoročnih prognoz in ekonomskega računa. Odkar pa postaja čedalje jasneje (ne samo v Iskri), da je ekonomika podjetja prva, je jasno, da je treba tudi v odnosu do našega podjetja storiti ustrezne korekture; toda nič več na stari način, s pomočjo intervencij na tem ali onem nivoju, temveč s tem, da pokažemo in dokažemo svojo trdoživost in sposobnost za življenje. Iskri je treba nuditi priliko, da razvije svoj proizvodni in umski potencial, pri tem pa je treba energično likvidirati vse tisto, kar jo zavira na poti k temu cilju.

Zaključni račun je pokazal, da je v Iskri vrsta tovarn, ki poslujejo z ustreznimi ekonomskimi rezultati. So pa tu di take, ki iz teh ali onih (zvečine zunanjih) vzrokov životarijo na tuj račun in čakajo boljše čase. Naš statut jasno določa, da ne more biti »izkoriščanja tovarne po tovarni«. Vendar, tovarna — to so tudi ljudje, proizvajalci, ki pošteno služijo svoj kruh in niso prav nič krivi za to, če morajo poslovati z izgubo.

TOVARNAM JE TREBA POMAGATI S SKUPNIMI MOČMI

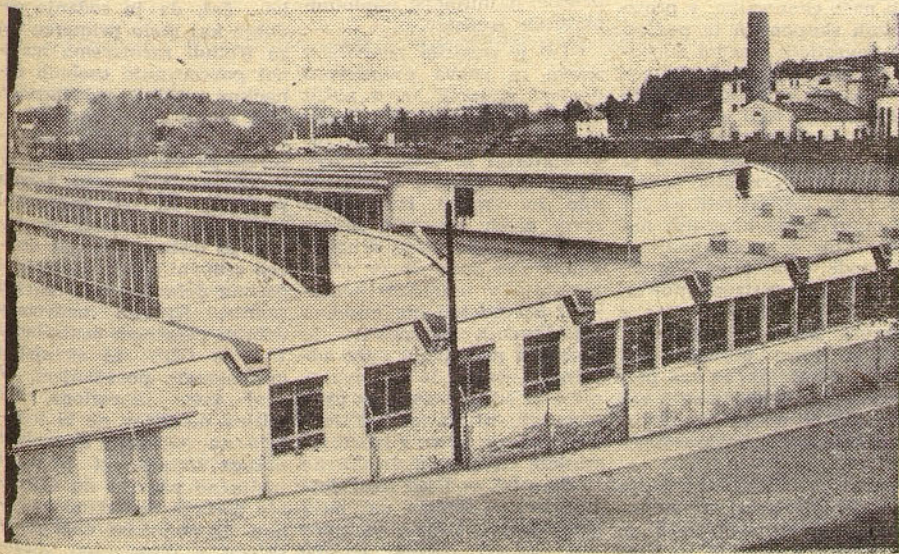
Strokovni kolegij je zavzel stališče, ki ga bodo nedvou-

no sprejeli tudi vsi člani Iskrine proizvodne skupnosti: tem tovarnam je treba pomagati s skupnimi močmi, da zopet pridejo na zeleno vejo, vendar v skladu z našo interno zakonodajo — nič več s preprostim prelivanjem dohodka iz polnega v prazno, temveč po načelih razumne- ga gospodarjenja. Tovarne z aktivnim saldonom bodo kreditirale tiste s poslovnimi izgubami, na podlagi medsebojnih pogodb, ki jamčijo, da bo posojilo v doglednem času tudi povrnjeno. Tako je tudi pravi! Ne gre za goló rahločutnost do ogroženega kolektiva, ki mu je nekoliko preoptimistična komercialna politika nadela nevhvalno vlogo proizvajalca izgub. Ista usoda bi lahko doletela prav vsako od naših proizvodnih enot, ki prehajajo v vedno tesnejšo medsebojno proizvodno in ekonomsko odvisnost. Podobno kot družba celotnemu podjetju — je treba tudi tem kolektivom nuditi priliko, da se tudi oni vključijo v zdravo ekonomsko poslovanje, ki ga uzakonjajo naša statutarna določila. Obratno pa so strokovne komisije podjetja dolžne, da v najkrajšem času izdelajo proizvodne prognoze, ki naj napravijo te proizvodne enote (Naprave, Avtomatika) rentabilne, da bodo lahko v naslednjih letih vrnille svoj dolg tovarnam, ki danes jamčijo za njihovo življenje. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da bodo sledili novi odpusti — to je resnica, ki ji moramo končno pogledati v oči!

NI V SKLADU S STATUTOM

V zvezi s takšnimi koncepcijami se poraja tudi vrsta pripomb, ki jim ne gre odrekati njihove gospodarske in

(Dalje na 2. strani)

Ob tovarni »Elektromehanika« Kranj, je bila dozidana nova zgradba, ki je namenjena izključno telefoniji. Obrat — kakor ima zdajšnji naziv, poznajo pod kratico ATN oz. da bo razumljivo tudi našim bralcem — avtomatske telefonske naprave. Prostori so v zaključni fazi, v prostorno montažno dvorano pa so se že preselili: linija žičnih oblik, linija central in ohišju, linija elementov, linija koordinatnega stikalnika in delavnica za posebna naročila. Več o tem bomo poročali v naslednji številki

Gospodarski barometer »Iskre«

(Nadaljevanje s 1. strani)

moralne teže: odkod še vedno uravnalovka v delitvi osebnega dohodka med tovarnami, odkod proste sobote vprav v »pasivnih« proizvodnih enotah? — Odgovor na taka vprašanja s strani »aktivnih« ni lahek in ne posebno prepričljiv. Posebno ne v skladu s statutom, tako kot občasna novoletna in (aktualna) prvo-majska »obdarovanja« in podobna v posameznih kolektivih. Seveda mimo vseh sprejetih ekonomskih principov in na račun drugih.

FINANČNO POROČILO ZAKA GOSPODARSKE CUDIZE

Poslovanje z napol prazno blagajno meri že na gospodarski čudež in na trdovratno upanje naših finančnikov, da je treba iskati rešitev v likvidiranju nedovršene proizvodnje, v odločnejši politiki nasproti zunanjim dolžnikom in v sprotnem obračunavanju prodanih izdelkov in uslug. Utrditev situacije na področju obratovalnih ter osnovnih sredstev, ustvarjanje skladov in spoštovanje finančne discipline — to so nujnosti, ki se jim naša družba ne mara odreči. V zameno za (ne še po-

vsem) obljubljeno delno pomoč zahtevajo gospodarski forumi skrajno omejevanje v investicijski izgradnji: vse kar ni že jutri sposobno za proizvodnjo, mora izpasti iz investicijskih kreditov. Spričo zadnjih gospodarskih restrikcij nimamo najmanjšega vzroka podvomiti nad tem, da misli družba resno!

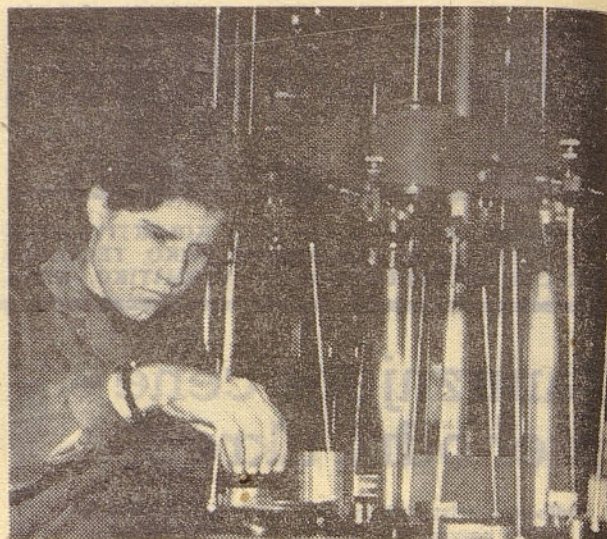
DEVIZE BODO SE DOLGO PROBLEM ST. 1

Jugobanka nam je slejko prej še vedno mačeha. Ne meni se dosti za naše lanske dolgove do inozemstva, za letos pa bomo dobili manj deviz kot npr. za 1963. leto, ko je bila naša bruto proizvodnja trikrat manjša.

O tem smo že precej pisali v našem in zunanjih časopisih. Pomagalo pa ni dosti, ali pa nič; saj stojimo pred tem problemom tudi druga elektropodjetja. Glede repromateriala menijo naši finančniki, da bi se dalo še marsikaj izbrskati med našimi precej neprečiščenimi zalogami in z medsebojno menjavo surovin med tovarnami. Toliko, da premostimo razdobje, ko se bo nabralo v bančnih trezorjih več deviz in ko bo mogoče sklepati z banko realnejše pogodbe.

ODKRIT POGOVOR S PROIZVAJALCI — NAJBOLJŠI NACIN

Med številnimi problemi, ki se vsakodnevno pojavljajo pred našimi vodilnimi kadri in samoupravnimi organi, so nekateri prav težki in na videz nerešljivi. Med najtežje pa sodi vsekakor problem, kako prepričati naše kolektive, da je njihova usoda v njihovih rokah in da učinkujejo intervencije »od zgoraj« samo v neurejenem gospodarstvu. Oboje pa v smotrnem in znanstveno vodenem gospodarstvu ni za trajno rabo. Odločitev, da je zadnjega člana kolektiva seznaniti z gospodarsko problematiko podjetja in ga napraviti soodgovornega proizvajalca — pa tudi upravljalca — se zdi več kot na mestu. — M. L.

Marinka Rakovec spada v mladinsko tekmovalno dvig produktivnosti med najboljše v tovarni elektromotorjev v Železnikih. Slika jo kaže pri vsakdanjem delu pri hidravlični stiskalnici.

Z zasedanja DS podjetja

Zasedanja Centralnega delavskega sveta postajajo vedno daljša (zadnje, dne 16. t. m. je trajalo celih pet ur). Postajajo pa tudi borbenejša in zanimivejša, dasiravno imajo čedalje večjo besedo suhoparni računovodje in planerji, seveda le kot poročevalci. Poseben komentar zasluži razmeroma šibka udeležba izvoljenih v najvišji forum našega samoupravljanja: od skupno 64 članov CDS, jih je prišlo na zasedanje komaj 37. Neglede na to da bo določeno število članov CDS kmalu zamenjala sveža garnitura, ni mogoče razumeti in opravičiti nezainteresiranosti tovarišev, ki so jim naši kolektivi izkazali zaupanje in vodenje podjetja.

VELIKA IN MALA POLITIKA

Gospodarska politika, ki jo te dni obravnavajo poslanci in gospodarstveniki v Zvezni skupščini, ima svoj logičen odmev tudi v osnovnih celicah naše ekonomike, v proizvodnih skupnostih in podjetjih. Investicije, osebni dohodki in regulirano gibanje cen se vlečejo, v takšni ali drugačni obliki, tudi skozi zasedanja samoupravnih organov. Tudi naš DS se temu ni izognil. Vsa vprašanja, ki prihajajo na dnevni red, so več ali manj odraz krčevitih naporov, da se naše podjetje prilagodi smernicam novih gospodarskih instrumentov in, da vskladi svoje interese z interesi naše skupnosti. Z vsakim dnem postaja bolj očitno, da obstaja le ena pot: upoštevanje gospodarskih zakonitosti in poslušanje zahteve domačega in mednarodnega tržišča.

Osrednja točka zasedanja CDS je bila sprejetje proizvodnega plana podjetja, ki je po raznih variantah in pretresanju optimalnih možnosti končno pristal na 61 in pol milijardah. Stevilka je, upoštevajoč vse težave in razdrobljenost proizvodnje, ki bodo spremljali uresničeva-

nje teh nalog, velikanska. Toda naši gospodarski strokovnjaki so neizprosni in dokazujejo na vseh forumih, da bo treba ugrizniti tudi v takšen obseg proizvodnje, če želimo, da bo naše podjetje lahko odgovorilo vsem svojim tekočim in podedovanim obveznostim. Teoretično obstaja tudi druga možnost: namreč zmanjšanje proizvodnega plana pod zgornjo številko, ob istočasnem odpustu precejšnjega dela delovne sile (po približnih cenitvah — kakih dvatisoč zaposlenih). CDS se zaenkrat ni mogel odločiti za takšno varianto in je hočeš-nočeš potrdil proizvodni plan za leto 1965 v predlaganem obsegu, verujoč v trdizost kolektiva in v — naklonjenost usode. Po zagotovilih strokovnjakov je 59 milijard bruto proizvodnje tista skrajna meja, ki daje našemu podjetju še pravico do obstoja v dosedanjem sestavu in ki naj mu omogoči, mimo izpolnjevanja obveznosti do družbe, najnujnejši minimum obratnih sredstev.

CDS je poslušal poročila o znova in znova premlevani devizni situaciji in o naših odnosih do Jugobanke. Nada-lje prejemanje deviz za repromaterial iz državnih trezorjev je zvezano z doslednim in točnim izpolnjevanjem naših izvoznih obveznosti in še z nečim drugim: namreč, če bodo devize sploh na voljo v ustreznih količinah! Spričo teh, ne posebno vzpodbudnih perspektiv, je potrebna precejšnja doza odločnosti, volje do samohranitve in odgovornosti na vseh stopnjah, ki so na kakršenkoli način v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti do družbe in do sebe. — Pred temi dejstvi stojijo domala vsa naša podjetja in »Iskra« ne more biti nobena izjema: navzlic dokazanim zaslugam pri oskrbi domačega tržišča in dejstvu, da bi se z njo vred zamedila tudi marsikatera druga industrija v naši državi. Poročevalci iz komercialne-

ga sektorja so pokazali zmeren optimizem glede bodočega plasiranja naših izdelkov na domačem tržišču v vsem planiranem obsegu. Dokaj nerazvita izvozna dejavnost je seveda poglavje zase, nabava pa se vsakodnevno srečuje z čedalje hujšimi zapleti doma in na tujem. Nova organizacija komercialne dejavnosti, ki jo je odobril CDS, namreč med kompleksno prodajo na eni strani in centralizirano nabavo na drugi, je posledica novih koncepcij in prijemov na tem področju, od katerih si obetamo večjo prodornost na domačem in mednarodnem tržišču.

STATUT — KJE SO TVOJE MEJE

Proti pričakovanju je povzročil največ diskusije na CDS predlog o linearnem povečanju osebnih dohodkov vodilnim uslužbencem na ravni direktorjev tovarn in sektorjev. Kritične pripombe tovarišev iz »Elektromehanike«, češ, da je sedanje obdobje kaj malo primeren čas za (četudi razmeroma majhno) povečevanje osebnih dohodkov vodilnih uslužbencev, ima nedvomno svojo moralno in politično težo. Nasprotovalo pa mu je stališče predlagatelja, Upravnega odbora podjetja, ki je zagovarjal tradicionalno prakso, po kateri je treba napraviti določen osnovni red in plafonirati osebne dohodke na »najvišji ravni«. Navzlic nedvomno dobri namenom centralnega UO, se CDS ni strinjal s predlaganim povečanjem. V prvi vrsti iz razloga, ker takšna odločitev ne bi temeljila na osnovnih smernicah našega statuta, ki priznava tradicionalno prakso, po kateri je treba napraviti določen osnovni red in plafonirati osebne dohodke na »najvišji ravni«. Navzlic nedvomno dobri namenom centralnega UO, se CDS ni strinjal s predlaganim povečanjem. V prvi vrsti iz razloga, ker takšna odločitev ne bi temeljila na osnovnih smernicah našega statuta, ki priznava tradicionalno prakso, po kateri je treba napraviti določen osnovni red in plafonirati osebne dohodke na »najvišji ravni«. Navzlic nedvomno dobri namenom centralnega UO, se CDS ni strinjal s predlaganim povečanjem. V prvi vrsti iz razloga, ker takšna odločitev ne bi temeljila na osnovnih smernicah našega statuta, ki priznava tradicionalno prakso, po kateri je treba napraviti določen osnovni red in plafonirati osebne dohodke na »najvišji ravni«.

Mnenje in kritika

Stališče sindikalne podružnice tovarne »Elektromehanika« Kranj, glede pokrivanja izgub med tovarnami podjetja »Iskra«

Popolnoma se strinjamo s določili Statuta podjetja (člen 18), ki definirajo pogoje in vzroke nastanka oziroma pokrivanja izgub posameznih tovarn.

Mnenja smo, da strokovne službe podjetja niso dosledno ukrepale za ureditev stanja v tovarnah, ki poslujejo z izgubo. Prisilna uprava je le začetni akt, ki naj bi tem službam omogočil boljše delo za konsolidacijo poslovanja teh tovarn.

Glede na to vprašujemo strokovne službe in samoupravne organe podjetja, kaj so storili glede na ugotovljeno analizo stanja teh tovarn, ki je bila znana že pred leti. Tako stanje se namreč ponavlja že dalj časa in niti ni iz-gledov, da bi se v bližnji bodočnosti stanje izboljšalo.

Optimistične izjave posameznih odgovornih ljudi še ne zagotavljajo zboljšanja situacije, ampak je za to potrebno pripraviti gospodarsko analizo stanja posebno glede rentabilnosti poslovanja.

Naša tovarna je udeležena pri pokrivanju izgub za leto 1963 s skupno 145 milijoni din. Za to posojilo še do danes ni bila sklenjena pogodba. Naša tovarna je posojeni de-

nar ustvarila predvsem s produktivnostjo, ob upoštevanju zastarelega strojnega parka, ob polnem delovnem času in ob relativno nizkih osebnih dohodkih v podjetju.

Mnenja smo, da pripada pokrivanje izgube le taki tovarni, ki je izkoristila vse svoje možnosti za dobro gospodarjenje in uveljavitev na trgu, pa kljub temu ni dosegla pokritja minimalnih osebnih dohodkov.

V letu 1964/65 je tovarna Elektromehanika morala storiti ukrepe za zboljšanje situacije, kakor redukcijo krajšega delovnega časa, zmanjšanje zalog, vskladienje osebnih dohodkov ter razne druge ukrepe, da je lahko pokrivala osebne dohodke iz čistega dohodka.

Nepoznani so nam ukrepi tovarn, ki poslujejo z izgubo, kaj so storile za ureditev svojega stanja, posebno glede na redukcijo krajšega delovnega časa in osebnih dohodkov.

Pri ugotavljanju vzrokov in pogojev nastale izgube v posameznih tovarnah je potrebno analizirati tudi vpliv medsebojne realizacije med tovarnami ISKRE. Smatramo namreč, da cene neblagovne proizvodnje, ki jo tovarna z

(Dalje na 7. strani)

(Dalje na 8. strani)

OBVESTILO

V času prvomajskih praznikov bodo odprti naslednji počitniški domovi:

	cena
TRENTA	1600 din
BLED	2200 din
POREČ	1550 din

Prijave sprejema pismeno Počitniška skupnost
ISKRA KRANJ, Kidričeva 40.

Proizvodnja »Elektromehanike« v marcu

Za mesec marec je bila predvidena vrednost eksterne proizvodnje 1.461 milij. dinarjev, doseženih pa je bilo le 1.270 milij. Plan je bil torej dosežen le s 87 odstotki. Zastanek se je torej povečal kar za 200 milij. dinarjev. Proizvodnja v marcu sicer izgleda nekoliko višja kakor v predhodnih dveh mesecih, če

pa upoštevamo, da je imel mesec marec 25 delovnih dni, potem se tudi v marcu proizvodnja ni zvišala.

PROIZVODNJA V MARCU

EE	Proiz. %
Mont. rot. strojev	82,6
Montaža števcev	116,6
Stikala	65,5
Kinoakustika	70,8
Mont. tel. naprav	73,9
Lipnica	29,6
Deli avtomatike	183,8
Stalne proizv. usl.	150,7
Občasne proizv. usl.	294,8
Skupaj	86,9

MONTAŽA ROTACIJSKIH STROJEV plana ni dosegla. Montaža EVS-06 še ni stekla, čeprav bi morali v tem mesecu montirati 600 kosov. Tudi EVS 10 je bilo zaradi pomanjkanja krogličnih ležajev in kondenzatorjev izdelanih le 1310 namesto predvidenih 1600. Motorjev Uz smo namesto 1000 montirali le 251, ker so primanjkovali deli od kooperantov (kolektorji, kondenzatorji in filtri).

MONTAŽA ŠTEVCEV je v marcu plan presežila, to pa zaradi tega, ker ni imela predvidene proizvodnje dvotarifnega števca: količine so bile presežene tako pri enofaznem kot pri trifaznem števcu. Trenutno lahko izdelujemo števce le za domači trg, ker nimamo materiala za kompenzacijo temperature.

OBRAT KONTAKTOR je imel velike težave, saj je v preteklem mesecu stal velik del montaže, ker iz uvoza ni so prispeli sestavni deli. Po vsem izgledu bo montaža zopet stekla sredi aprila. Plan je predvideval tudi montažo enopolnega avtomata, v količini prek 10.000 kosov, vendar do montaže še ni prišlo. Tudi kontaktorjev VK-0 do

VK-2 ni bilo izdelanih dovolj, ker delovna enota plastičnih mas ni uspela izdelati dovolj bakelitnih delov.

MONTAŽA KINOAKUSTIKE je izdelala le 9 projektorjev KO-6, namesto predvidenih 50, ker montaža ni prejela krogličnih ležajev in uvoženih zvočnikov. Tudi montaža ojačevalnih naprav ni tekla po planu zaradi pomanjkanja različnega radio materiala.

MONTAŽA TELEFONSKIH CENTRAL je zaradi pomanjkanja materiala še vedno v krizi. Iz uvoza nismo prejeli pozivno signalnih strojkov za centrale 4/30, peresnih stavkov, kontaktnih sten, multipel kabla, polariziranih relejev, vrvice in uporabne žice. Tudi kooperanti so zelo slabo dobavljali material. Stalen problem predstavlja pomanjkanje kondenzatorjev, elektrolitov, feritnih dušilk, transformatorjev, plastičnih uporov in vtičnih spojin. Hud zastoj je v preteklem mesecu povzročilo tudi pomanjkanje omar za centrale 20/200. Ze pred koncem preteklega meseca je zmanjkalo kondenzatorjev za avtomatski telefonski aparat, ki smo jih prejeli šele pred nekaj dnevi in to le 400 kosov, nadaljnje količine pa bodo sledile proti koncu aprila. Zastoj je nastal tudi zaradi pomanjkanja materiala za membrane telefonskega vložka, pomanjkanje aluminija za pokrivno ploščo in številčnice, kakor tudi novega srebra. Pri proizvodnji ploščatih relejev predstavlja nepremostljiv problem naprava za trovaliziranje, ker iz inozemstva ne moremo dobiti rezervne posode. Izreden problem predstavlja tudi pomanjkanje mehkega železa za jedra in jekla za vijake.

OBRAT LIPNICA tudi v marcu ni montiral števca po (Dalje na 6. strani)

Obrat v Dobropolju ni brez problemov

Ni znano, kdo je dal polkraškemu svetu, ki meji na ribniško dolino, to zanimivo ime s staroslovansko privedniško končnico. Gotovo pa je, da se »Dobre polje« danes ne zdi več tako dobro kot pred kakim stoletjem in da že dolgo ni več poglavitni in edini vir preživljanja marljivega prebivalstva. Bivši kmetovalci so se oprijeli donosnejših poklicev, od katerih so roke manj žuljave, hrbtnica pa manj boleča. Apnenica, Stolarna, zlasti pa še Iskra, so cilj, kamor si želi vsako dekle ali fant: da bi jim ne bilo treba vstajati vsak dan ob treh zjutraj in se cijaziti s sopihajočim »kočevanjem« na delo v Ljubljano, ali pa v potu svojega obraza vlačiti težke hlode iz odročnih gozdov.

Se vedno leži kakih 50 prosten na mizi komisije za sprejem in odpusčanje delovne sile proizvodne enote Iskra-Dobropolje, v upanju, da bo obrat bodisi povečal število zaposlenih, bodisi da bo odšel kak član kolektiva v zaslužni pokoj. Komisija rešuje takšne primere po svoji najboljši vesti in si sama želi, da bi kup prošnje polagoma splahnel. Zaenkrat pa ni posebnega upanja... Na to, da bi kdo od iskrašev prebral delovno zaposlitev — na to ne računa nihče. (Dasi ravno »sezona« v Apnenici

nažgejo tudi do 60 tisočakov na mesec). Kajti v Iskri je dobro, fluktuacija je tukaj neznan pojem. Da bi le bilo vedno dovolj dela, oziroma reprodukcijskega materiala za tekočo proizvodnjo.

Trenutni položaj dobropoljskega obrata je takšen: 114 zaposlenih, ena milijarda letne brutoproizvodnje, 35 tisoč dinarjev povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega. Na proizvodnem traku leže TV stabilizatorji, oljna stikala, tipke in termočleni za zaščito motorjev. Dela je ravno za sproti. Precej tega je treba, da se nabere omenjenega drobiža za celo milijardo. Dobropoljci pa pravijo, da zmorejo še več, navzlic prostim sobotam!

Kaže, da bi se obrat na tihem rad znebil »postranskih« izdelkov in se posvetil velikoserijski proizvodnji TV stabilizatorjev, ki gredo dobro v denar in veljajo kot absolutni favoriti med konkurenti na jugoslovanskem tržišču. Kakih 4000 stabilizatorjev si je že utrl pot na bolgarsko tržišče, trije so pravkar dobro prestali preizkusno testiranje v Parizu, na Češko pa bo v kratkem odromalo kakih 10.000 kosov, opremljenih s posebnimi »vzhodnimi« vtičnicami. Izvozni odstotek v primerjavi s planirano letno proizvodnjo 60.000 stabiliza-

torjev ni posebno velik, za začetek pa kar vzpodbuden.

Pravijo, da pospešuje prodajo TV stabilizatorjev — ne toliko priznana kvaliteta — kolikor okusna zunanja oblika, kjer so naši industrijski oblikovalci zadeli potrošnika na pravo mesto. Pa tudi obratovni tehniki ne mirujejo, zavedajoč se, da so pri proizvodih za široko rabo odločilnega pomena drobne tehnične spremembe in izboljšave, na katere se opirajo naši prodajalci v borbi s konkurenčnimi proizvodi. Na preizkušni mizi obrata je 20 TV stabilizatorjev z izklopnim relejem, drugi pa — v stoječi izvedbi in z izdatnejšim hlajenjem — pa pomenijo zopet uspešen adut v prid nadaljnega povpraševanja po teh artiklih.

»Kaj pa delavsko samoupravljanje?« smo se zanimali. »Ni problemov, ki bi jih ne obvladali z medsebojnim razumevanjem in ob upoštevanju interesov celotnega kolektiva«, sodi vodja obrata tovariš Rošelj. In statut? — O, še predobro ga poznaajo, zlasti tiste člene, ki govorijo o medsebojnem razmerju med delovnimi enotami in o načelih glede delitve osebnih dohodkov. Na tem področju imajo Dobropoljčani tudi nekaj dobrohotnih pripomb, čeravno se dobro zavedajo težavnega položaja podjetja.

M. Ljubič

Ing. Rudi Vavpotič:

Nekateri pogledi tehničnih kadrov na ekonomske kategorije gospodarjenja v »Iskri«

Razmišljanje o gospodarjenju v podjetju »Iskra« Kranj sprošča celo vrsto misli, ki so po eni strani pogojene z nekaterimi objektivnimi zakonitostmi v podjetju, po drugi strani pa nakazuje to razmišljanje tudi celo vrsto subjektivnih vplivov in tendenc, ki razkrajajo osnovni gospodarski cilj podjetja, to je optimalno ekonomično gospodarjenje. V svoji razpravi bi želel obdelati drugi del problema, to je tisti del, na katerega mi člani ISKRE lahko vplivamo.

Preden bi pričel razmišljati o tem drugem delu smatram, da bi bil krivičen če ne bi prikazal stanja in strukture

zaposlenih, zgodovinski razvoj gospodarstva pri nas in v Iskri, ter razvoj družbene strukture našega gospodarstva. Ze sama struktura inteligence kaže, da smo imeli pred vojno in prva leta po vojni v šolstvu in gospodarstvu v mislih vedno tehnika, inženirja itd., malo kdaj pa ekonomista, psihologa, sociologa, oblikovalca, pravnika, organizatorje, mehanografe idr.

Kljub temu, da sta šolstvo in tudi gospodarska praksa po vojni delno krenila na pot kompleksnih pogledov na gospodarjenje, danes lahko ugotovljamo, da smo tako v miselnosti, kakor tudi v kon-

kretnih rešitvah še vedno na silno primitivnih in ozkih tehničnih pozicijah. Kadri, ki vodijo podjetje in tovarne ISKRE so v glavnem tehnične stroke, ne pa ekonomske ali katere druge. Te stvari ni prvi pogled niso tako problematične, ako pa analiziramo vse poslovne dogodke v podjetju, vse osebne kontakte, vsa stališča, postane to silno aktualna tema razmišljanja.

Ce pogledamo stanje, ki danes vlada v podjetju lahko ugotovljamo, da imamo zaposlenih z višjo in visoko šolo 433 delavcev, z dovršeno sred. teh. šolo pa 1180 delavcev. Poleg tega imamo še 714 štipendistov na srednjih, višjih in

visokih šolah. V notranji strukturi je 269 dipl. ing. raznih strok, in le 36 dipl. ekonomistov. Poleg tega jih je še 58 z višjo in 70 z visoko šolo, ki so razporejeni v raznih strokah.

Vseh tehnikov in inženirjev je v podjetju torej 1449, vseh ljudi z ekonomsko srednjo šolo in ekonomsko fakulteto pa okrog 115. Torej je relacija med tehničnimi in ekonomskimi kadri 1:12,7.

Do leta 1959 je diplomiralo 82% kadrov. To omenjam zaradi tega, ker do teh let na tehničnih fakultetah in srednjih šolah sploh ni bilo predavanj iz ekonomskih niti tehnoloških znanosti. Isto velja n.p. za ekonomsko fakulteto, saj do tega leta na ekonomski fakulteti sploh ni so predavali modernih prijemov iz linearnega programiranja, niti niso obravnavali organiz. teorijo ali neke druge oblike in znanstvene prijeme v mikro ekonomiki.

Zanimiv je tudi podatek o vodilnih delavcih v podjetju in tovarnah. V ožjem kolegiju jih je 6 tehnične smeri, 2 ekonomske smeri in 1 pravne smeri. V širšem kolegiju in vodstvu služb podjetja je pa 16 tehničnih kadrov, 7 družbeno-ekonomskih in 5 ostalih kadrov raznih strok.

ISKRA je nastala kot skupka 4 tovarnih, ki so imele vsaka svoj sistem poslovanja in nizko stopnjo razvitosti ekonomskih služb. Nasprotno pa so tovarne, ki so izšle iz institutskih organizacij v tovarne, imele precej tehničnih kadrov, ki za ekonomiko niti tehnološko niso imele posebnega posluha; vse to je vplivalo na slab razvoj ekonomske miselnosti v Iskri.

Tudi družbeno okolje, tu mislim na domače tržišče dolgo ni vpraševalo po ekonomskih cenah, niti za kvalitetne artikle. Vse to je vnašalo v tehnične kadre, ki so v večini vodili tovarne, ne

V novi zgradbi obrata AIN — (avtomatskih telefonskih naprav) Kranj, se že poraja novo življenje. Slika kaže kolektiv linije žičnih oblik in linije central v ohišju, ki se je pred kratkim preselil iz starih prostorov v novo zgradbo. Kako se počutijo v novem okolju bomo poročali v naslednji številki

Sončna Gorica vabi k letnim športnim igram

Na vprašanje uredništva, kako potekajo priprave za letne športne igre »Iskre« ob 20-letnici, ki bodo 26. in 27. junija, letos — nam je tov. Jože Čestnik poslal naslednje poročilo:

Pripravljalni odbor, ki je bil v ta namen formiran, je imel že vrsto sej, saj se zaveda pomembnosti športnih iger, posebno pa zaradi jubileja podjetja »ISKRA«. Člani kolektiva tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici, ki so v pripravljalnem odboru,

so se razgibali in se že sedaj vneto pripravljajo za to veliko prireditev. Pripravljalni odbor si je zagotovil športne objekte za 26. in 27. junij in se dogovoril s Komunalnim podjetjem v Novi Gorici, da bo mesto v tistih dneh primerno okraшено in olepšano. Nadalje je odbor obvestil Turistično društvo, da bo po svojih močeh popestrilo to prireditev z dodatnim programom. Za veselo in praznično razpoloženje bo poskrbela godba na pihala iz An-

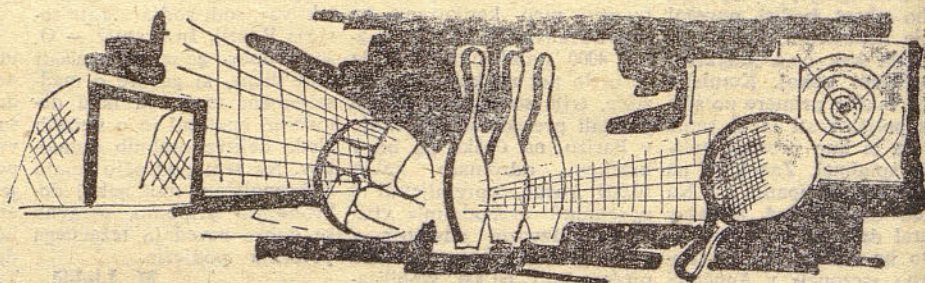
hovega, ki bo imela v soboto in nedeljo promenadni koncert v Novi Gorici.

Ko bodo sindikalni odbori pisмено seznanjeni o II. letnih športnih igrah podjetja »ISKRA«, bo prav, da leti pohitijo s prijavi tekmovalcev. Velika udeležba bo veliko zadoščenje organizatorjem teh iger, za prireditev pa dostojna športna prireditev v čast 20-letnice obstoja »ISKRE«.

Sončna Gorica vas vabi k Iskrinim letnim športnim igram!

Pred »Iskrinimi« letnimi športnimi igrami Rezultati nogometnih srečanj

LJUBLJANA — Aparati : Avtomatika 0:0
SEŽANA — Sežana : ZZA 0:6
ŽELEZNIKI — Železniki : Sežana 3:3
KRANJ — Elektromehanika : Š. center 0:0

ekonomsko mišljenje.

Tehnika ni postala sredstvo za doseganje ekonomskih ciljev, pač pa obratno. Hitre dnevne zahteve so terjale od njih ozke empirične izkušnje, vse metode so bile usmerjene v poizkuse, ki pa so dragi in počasni. Počasi so odločitve začeli stresati iz rokava, s tem pa so absolutizirali okolje. Tak način dela še danes izrazito hromi delo. Tudi družbena struktura ostalega gospodarstva in družbeno okolje, ki se je formiralo iz administrativnega vodenja in usmerjanja gospodarstva ter javnega življenja — je prispevalo k miselnosti »o raznih zvezah« ne pa o strokovnih tehničnih in ekonomskih ukrepih. Običajno je bilo tako, da je tisti, ki je pošteno gospodaril potegnil kratki konec.

V tem kratkem uvodu sem želel pokazati predvsem na nekatere objektivne činitelje, ki so nastajali v preteklosti

in osnovno vlogo sedanjosti. Temu stanju pa nasprotuje danes naš gospodarski sistem, ki terja, da se naše gospodarstvo in s tem tudi naše podjetje vključi v mednarodno delitev dela in mednarodno distribucijo. Ta naloga pa pomeni na znotraj našega podjetja popolnoma druge prireme. Tu moramo preiti iz extenzivnega gospodarjenja v intenzivno gospodarjenje. Ekonomika, asortiman, velike serije, kvaliteta, sodoben in hiter obračun so postale cilj. Tehnika pa je postala z vsemi svojimi viri samo sredstvo za doseganje tega cilja.

Pri taki postavki pa se postavi vloga ekonomista — tehnika popolnoma v drugo okolje. Tu je prav iz tehnično-ekonomske plati treba pretehtati vse postavke od novih vlaganj v osnovne investicije, obratna sredstva, kadre, proizvodna sredstva, sredstva za moderno poslovanje in jih postaviti pod eko-

nomsko lupo. Tu ne sme več prevladovati sila glasnejšega, sila večine ali sila tistega, ki je že na položaju, temveč mora prevladovati sila teama, ki ima sodobne prijeme v ekonomskih znanostih in miselnosti, kateri pravimo v tehniki servo sistem s povratnimi znankami in avtomatsko regulacijo. Le taki ljudje lahko v teamih zares strokovno preverijo vsestransko upravičenost določenih ukrepov. Vse te aplikacije je treba vskladiti še praktično z inozemskimi partnerji, ki nastopijo na tržišču, kar pa pomeni obvladati ekonomske kategorije in svetovne delitve sredstev.

Šele iz tega se lahko formira poslovna politika, ki pa je predvsem ekonomskega karakterja; šele sedaj pričnemo izbirati sredstva. Cilj je cena in uspešen poslovni rezultat! Sredstva pa so tehnika, kapacitete fizičnega in umskega karakterja na vseh področjih notranje delitve

Kadri elektrotehniške stroke v »Iskri«

O pomenu strokovnih kadrov je bilo že precej povedanega in napisanega. To velja predvsem za kadre z univerze. V tem opisu se bom omejil na vprašanje strokovnih kadrov »merilne smeri« za potrebe merilne tehnike. Ta smer obstaja na fakulteti za elektrotehniko letos že tretje leto in je uspešno prestala začetne težave. V tej »smeri« naj bi bili upoštevani tako kadri za sodelovanje pri razvoju in proizvodnji merilnih naprav in izdelkov merilne tehnike kakor tudi kadri, katerih delovno mesto naj bi bilo v laboratorijih in preizkusnih oddelkih naših tovarn.

To vprašanje bi bilo potrebno osvetliti z več strani. Predvsem menim, da bi morali najti odgovore in stališča v naslednjih točkah:

1. Kaj zahtevamo od strokovnjaka za električne meritve?

2. Kje je zahtevano znanje možno pridobiti, oziroma določene povedano, kolikšen del naj posreduje šola in kolikšen del naj posreduje delovna organizacija z dopolnilnim izobraževanjem na delovnem mestu.

3. Ali podjetje Iskra za svojo dejavnost absolutno take strokovne smeri potrebuje?

4. Štipendiranje

Jasno je, da zahtevamo od vsakega merilca dobro poznavanje merilnih naprav. Te naprave posegajo danes v prav

vse veje elektrotehnike, tako v področje jakega in šibkega toka, če ostanemo še pri klasični razdelitvi. Za uspešno merjenje pa ni dovolj samo poznavanje merilnih instrumentov in aparatov, temveč tudi dobro poznavanje delovanja izdelkov, s katerimi se merilec v laboratoriju srečuje. Tako lahko trdim, da je potrebno poznati vsaj v splošnem delovanje strojev, telefonskih naprav in drugih nizko napetostnih aparatov. Proces proizvodnje zahteva tudi temeljito preizkušanje izdelkov, to je merjenje različnih karakteristik vseh naštetih izdelkov elektroindustrije. Vsak merilec pa mora biti dobro seznanjen tudi s sodobnimi merilnimi metodami.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi na tisti kader, ki naj dela na razvoju samih merilnih naprav za navedene namene, in na kader, ki naj sodeluje pri gradnji samih merilnih naprav v industriji, to je pri gradnji električnih kazalnih instrumentov, registriranih in elektronskih instrumentov, električnih števec in merilnih naprav kot kompenzatorjev, merilnih mostičev ipd.

Obširne so bile diskusije o vprašanju, kje naj se potrebno znanje pridobi. Mnenja so včasih navidezno različna, v bistvu pa velja ugotoviti, da naj znanje da šola in praksa (Dalje na 8. strani)

statističnih metod in kazalnikov zna uporabljati v praksi le štiri osnovne računske operacije, pri tem pa se znanost konča. Tudi pri ekonomistih pri katerih potencial v Iskri ni tako majhen, v preteklosti nismo zasledili pravega uveljavljanja. Ne vidi in sliši se nobenih strokovnih spopadov za neekonomske rešitve, pa vendar je v hiši 114 ljudi, ki imajo izobrazbo na tem področju. Prav društvo oz. sekcija ekonomistov je oblika, kadar se bo ta proces odprl. Tudi tehniki bodo morali intenzivneje poseči po ekonomskih proučevanjih ter se otresti stare miselnosti, ki je sestavljena večinoma iz čisto tehničnih kategorij. Po mojem je dober program dela in izobraževanje lahko element hitrih rezultatov na tem področju.

Besedilo je povzeto iz referata na ustanovnem obnem zboru ekonomistov podjetja Iskra

Občni zbor sindikata tovarne v Novi Gorici

Po preteku dvoletne mandatne dobe, je izvršni odbor sindikalne podružnice v Novi Gorici podal na občnem zboru 5. aprila 1965 pregled svojega dela.

Iz poročila je bilo razvidno, da je bilo delo sindikata v zadnjih dveh letih dokaj pe-

stro in dinamično, saj se je odvijalo v obdobju, ko je naša tovarna dosegla pomemben uspeh in povečala obseg poslovanja od 4,3 milijarde v letu 1963 na 6,2 milijarde v letu 1964.

Poročilo predsednika tov. Rudija Satlerja je bilo obširno in je prikazalo poleg rezultatov tudi sedanje stanje. Nakazani so bili tudi nekateri problemi, ki jih bo potrebno rešiti v naslednjem obdobju. Pri vsem tem pa ni bila razprava na občnem zboru taka, kot bi si jo želeli. Iz razprave nekaterih diskutantov je bila razvidna vrsta problemov, s katerimi se iz dneva v dan srečujemo in jih moramo rešiti.

V razpravi je sodeloval tudi tov. direktor Anton Seljak, ki je na kratko orisal probleme, s katerimi se pogosto srečujemo v proizvodnji in na delovnem mestu. Med drugim je dejal, da so naloge v tekočem letu velike in da bomo le z doseganjem teh nalog lahko pristopili k ureditvi vprašanja družbenega standarda in OD. Zato bo treba polagati večjo skrb pravilni organizaciji dela in medsebojnim odnosom!

Po razpravi je bilo izvoljeno novo vodstvo v sindikalni odbor, ki bo imelo velike naloge v cilju izvajanja zaključkov konference.

Ivan Krušec

Dopisujte v »Iskro«

NASLOV UREDNIŠTVA:
KRANJ, TAVČARJEVA 43

Tončka Simenc pri ročnem tiskanju uporov v obratu Sentjernef

Po dvajsetih letih plodnega dela v »Elektromehaniki« se je poslovil od sodelavcev in odšel v zaslužni pokoj tov. Vlado Jerončič, ki mu želimo še mnogo zdravih in srečnih let

Strelci ŠD »Iskra« med najboljšimi v občini

V letošnjem letu so strelci SD »ISKRA« iz Elektromehanike dosegli spet nekaj pomembnih uspehov.

Po večletnem premoru so se strelci SD »ISKRA« dvakrat pomerili z ekipo Tekstilindusa. V obeh srečanjih so dosegli dobre rezultate in oba-krat premagali nasprotnike. Rezultati srečanj 1211:1183 in 1214:1196.

Občinski strelski odbor je organiziral tudi tekmovanje ženskih ekip, ki se ga je udeležila ekipa naših mladink. Čeprav nastopajo še zelo kratak čas, so zasedle drugo mesto s 760 krogov za ekipo SD »Tabor Cerklje« — 780 krogov in pokazale, da od njih lahko pričakujemo še večjih uspehov.

Občinskega prvenstva za »Zlato puščico« se je udeležilo 8 naših strelcev. Kar 3 so se uvrstili med najboljših deset tekmovalcev iz kranjske občine. B. Malovrh in Fr. Černe sta zasedla 2. oz. 3. mesto in dosegla normo za nastop na okrajnem prvenstvu v Ljubljani. Prvi je tudi na tem tekmovanju uspel in bo lahko nastopil na republičkem prvenstvu za Zlato puščico.

Preteklo nedeljo je bilo zaključeno občinsko liga tekmovanje z zračno puško, v katerem je sodelovalo 18 strelskih družin, 10-članska ekipa SD »ISKRA« je v zaključnem tekmovanju med petimi najboljšimi družinami v občini zasedla odlično drugo mesto z 2406 krogov za strelci SD

»Bratstvo-Edinstvo«, ki so dosegli 2462 krogov.

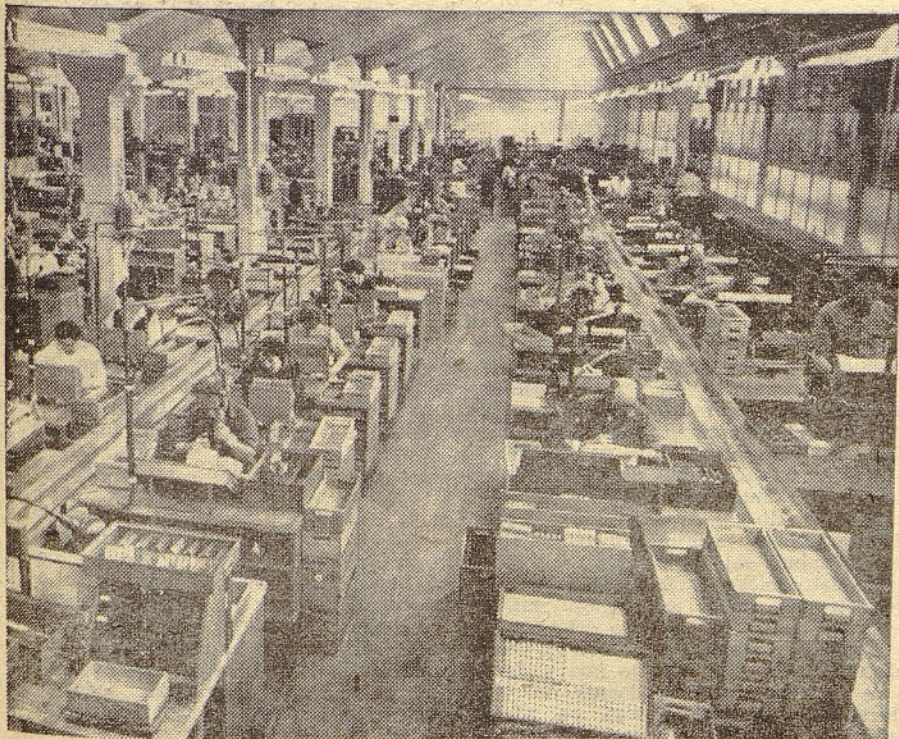
Iz vseh teh rezultatov lahko spoznamo, da so strelci Elektromehanike letos zelo aktivni. S svojimi uspehi uspešno zastopajo barve tovarne in strelske družine. Obenem upajo, da jih bo tovarna še v naprej podpirala pri njihovem udejstvovanju, saj so si to verjetno z vsemi dosedanjimi uspehi tudi zaslužili.

B.M.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj želimo kolektivu »Elektromehanike« Kranj — tudi v bodoče mnogo delovnih uspehov. Svojim sodelavcem in prijateljem pa se najlepše zahvaljujem za lepo darilo, ki so mi ga izročili ob slovesu.

Niko Bajd

Tekoci trakovi v montažni dvorani tovarne telefonije na Švedskem

Dve sliki iz Skandinavije

Ing. J. Unk:

Imel sem priliko, da sem obiskal dve tovarni avtomatskih telefonskih naprav, prvo na Švedskem in drugo na Danskem. Gre za dve različni tovarni, ki pa nudita toliko zanimivosti, da smatram za potrebno, da o njih naslikam dve skromni sliki.

ŠVEDSKA

Porast števila telefonskih priključkov je tako velik, da so vse tovarne teh naprav mnogo premajhne in, da lastniki kar naprej povečujejo proizvodne kapacitete. Tako je tudi v Södertälju, 35 km južno od Stockholma odnosno v podjetju Standard nasploh. Ze pred desetimi leti je postala tovarna v Brommi, v predmestju Stockholma, mnogo premajhna, zato so Švedi prenesli montažo telefonskih naprav v Södertälje.

Sedaj se tovarna Standard širi na vseh področjih tehnike informacij in je zato zgradila še nove tovarniške prostore v krajih Solna in (najnovejši) v Barkaby, 20 km severno od Stockholma.

Tovarna Barkaby je zares lepa, naravnost krasna nova tovarna, zelo velikega obsega. Leži na takšnem kraju izven centra, da jo je možno vsak čas še trikrat povečati. Tovarna danes še ni tesno zasedena, toda za posredovalno telefonsko tehniko, za avtomatske telefonske naprave in njihove načrtovalce, zgradba nima prostora — in to iz določenih razlogov.

Švedi smatrajo, da morajo biti tisti sodelavci, ki morajo po naravi posla tesno sodelovati, tudi prostorsko uslužbeni v skupnem kraju. To je razlog, da se noben oddelek

Podjetje »Iskra« primanjkuje diplomiranih pravnikov

Podjetje Iskra Kranj ima v strokovnih službah vseh proizvodnih enot skupno s PSO in ZTO ter v ZZA 17 diplomiranih pravnikov. Sistematizirani so kot pravni referenti oz. vodje splošnih sektorjev. Pravno službo podjetja vodi že vrsto let dr. Miroslav Trost, šef pravne službe. Več kot polovica je mladih pravnikov, ki še nimajo zadovoljivega strokovnega znanja niti sodniških oz. odvetniških strokovnih izpitov. Samo v štirih tovarnah imajo v strokovnih službah te strokovnjake, v vseh ostalih pa jih ni! Pravljaduje mišljenje, da »lahko« pravne posle opravljajo nestrokovnjaki, zato so zastop-

niki naših tovarn pred občinskimi sodišči dostikrat nepravilni in od tod tudi upravičene pritožbe sodišč glede nestrokovnega delovanja zastopanja in dopisovanja. Tudi mladi diplomirani pravniki imajo v naših tovarnah vrsto težav. Po opravljenem stažu se v široki gospodarski problematiki ne znajdejo. Razumljivo je, da mlad pravnik z univerzo ni formiran za takšno nalogo, ki mu naj v tovarni gre. Mnogo premalo teoretičnega znanja je dobil v šoli, ki mu je nudila le drobce kompleksne zapletene gospodarske problematike. Nepravilno sklepanje pogodb, neurejena notranja zakonodaja, delo

samoupravnih organov, nezakonito sklepanje, primitivno vodenje disciplinskih postopkov, neurejena stanovanjska problematika, pomanjkljivo delovanje komisij, nepravilna svetovanja so posledica pomanjkanja teh delavcev.

Najprej bi mlad pravnik — pripravnik, ki opravlja pripravniški staž, moral imeti program pripravniškega dela za eno oz. dve leti. Predpisana naj bi bila opravila in dejanja, s katerimi naj se seznani. Samostojnega dela mlad pravnik ne bi smel opravljati, ampak naj dela pod strokovnim nadzorstvom vodje splošnega sektorja ali šefa pravne službe v tovarni.

Program dela seznanja tega delavca z organizacijskimi predpisi, delom samoupravnih organov, notranjo zakonodajo, delovanjem raznih komisij pri DS itd. Po pripravniški dobi naj bi pripravniki opravljali strokovni izpit (odvetniški, sodniški). Mlad pripravnik se bo za delo bolj zanimal, ker bo pred njim še opravljanje strokovnega izpita.

Program strokovnega izpopolnjevanja pravnikov, ki so že opravili pripravniški staž, naj se razvija v smeri učenja na sodiščih, zavodih za pravno pomoč in po opravljeni praksi opravljanja sodniškega oz. odvetniškega izpita po sedaj veljavnih predpisih.

Samoupravni organi tovarn, kjer pravnikov ni, naj jih skušajo pridobiti k sodelovanju, tam pa, kjer mladi pravniki že delujejo, naj pokažejo za mlade delavce več razumevanja tako glede strokovnega učenja kot glede vrednotenja delovnih mest.

Le tako bodo tudi ti strokovni delavci doprinesli k napredku tovarn in podjetja in ustvarili pogoje, da bo gospodarsko gibanje tovarn uspešnejše.

Pisma bralcev

Tovariš urednik! Na prvi Tribuni ISKRE je kazalo, da bomo udeleženci izvedeli kaj konkretnega o spremembah in zožitvi našega proizvodnega programa. Toda, žal me je malce razočarala, kot verjetno še koga, ki je od nje več pričakoval.

Predvsem menim, da bi Tribuna veliko bolje uspela, ko bi prisotni lahko stavljali vprašanja na osnovi gradiva o tem, kako si strokovnjaki v podjetju zamišljajo zožitev proizvodnega programa. Tudi

Anica Dolenc se je dobro vživela v montažo preciznih instrumentov v Otočah

bi odpadla vsa tista nepotrebna vprašanja, ki z obravnavano tematiko niso bila direktno povezana. Ne morem se pri vsem ostreji vtisa, da je bila Tribuna na splošno pomanjkljivo pripravljena in bi za naslednjo kazalo odpraviti vse te slabosti, ker le tako lahko računamo, da bo dosegla svoj zaželeni namen.

Tudi odgovore na postavljena vprašanja bi morda kazalo omejiti zgolj na konkretna dejstva, pa bi v krajšem času lahko voditelji razprave dali več konkretnih odgovorov poslušalcem, ki smo čakali, da bomo seznanjeni z vsem tistim, kar bi morali vedeti in o čemer smo želeli slišati stališča vodstva podjetja in strokovne službe.

Ker sodim, da je moja kritika upravičena, želim, da bi o prihodnjih Tribunah lahko napisal kaj bolj vzpodbudnega.

M. Z., Ljubljana

Proizvodnja »Elektromehanike« v marcu

(Nadaljevanje s 3. strani) govora. Vsa vprašanja zaradi tega izdelka so bila proti koncu meseca marca razčiščena. Mikrofonskega vložka ni bilo mogoče montirati, ker ni bilo zlata za zlatenje. Zaradi povečanja proizvodnje trifaznega števca mora Lipnica dobaviti več številčnikov za števce, zato je bilo treba vse razpoložljive delavce zaposliti na številčniku. Če bomo hoteli v Lipnici izdelati predvidene količine števcev pogovorov in dvotarifnih številčnikov, bo treba povečati število produktivnih delavcev, saj je predvidena proizvodnja za letošnje leto še enkrat večja kot v preteklem letu.

MONTAŽA ELEMENTOV AVTOMATIZACIJE je v marcu nadoknadila izpad, ki je nastal v februarju zaradi pomanjkanja magnetnih sklopov. Če pogledamo stanje ob koncu tromesečja, lahko ugotovimo, da razen elementov

avtomatike nobena panoga ne dosega predvidenih vrednosti:

TRIMESEČNA PROIZVODNJA 1965	
DE	Proiz. %
Mont. rot. strojev	89,9
Montaža števcev	94,5
Kinoakustika	83,8
Mont. tel. naprav	63,1
Stikala	79,5
Lipnica	35,1
Deli avtomatike	106,2
Stalne proizv. usluge	102,2
Občasne proizv. usluge	819,9
Skupaj	79,2

V preteklem letu smo z ozirom na leto 1963 povišali proujem letu izkazuje prvi izvodnjo za 22,5%. V letošnje trije meseci le za slabih 9% višjo proizvodnjo kakor v prvih treh mesecih preteklega leta. To kaže naslednji pregled:

PRIMERJAVA EKSTERNE PROIZVODNJE PRVEGA TRIMESEČJA 1964-1965 PO STALNIH CENAH

DE	Proiz. %
Mont. rot. strojev	110,2
Montaža števcev	110,1
Stikala	121,8
Kinoakustika	112,3
Mont. tel. naprav	103,5
Telef. aparati	92,8
Ploščati rele	114,8
Lipnica	70,3
Deli avtomatike	116,7
Stalne proizv. usluge	130,2
Občasne proizv. usluge	126,9
Skupaj	108,9

Res je, da je slabemu uspehu v letošnjem letu v glavnem krivo pomanjkanje materiala. Priznati pa je treba, da bi z bolj vestnim delom le lahko dosegli lepše uspehe.

Šef proizv. sektorja: ing. Alojz Grčar

»telefonistov« ni preselil v Barkaby, pač pa so na dvorišču tovarne v kraju Södertälje preuredili vratarnico, montirali novo, lično barako in v bližnji, sosedni tovarni adaptirali prostore za izdelavo žičnih oblik. Na ta način jim je uspelo, da so projektanti ATC, prodajalci, razvijalci, proizvajalci in terenski montažni strokovnjaki združeni na enem kraju, da je tako njihovo delo kar najbolj uspešno, kar najbolj koristno, povezano in kar najhitreje.

Švedi pravijo, da morajo biti vsi, ki teže k istemu cilju, to je k gradnji in prodaji telefonskih priključkov, kar najbolj in najtesneje povezani, vendar mora pri tem vsak strokovnjak imeti svoj prostor, da vsakdo v miru opravlja le svoje opravilo, ne pa, da v skupnem prostoru vsi opravljajo vse. Morda bi kdaj tudi mi pri naših organizacijskih prijemih lahko upoštevali ta švedski namig!

DANSKA

Tudi danska slika je več kot zanimiva. Tudi tu je stara tovarna v centru Copenhagena, prav blizu kraljeve palače, mnogo, mnogo premajhna. Ker pa je povečevanje v mestnem središču kjerkoli po svetu izredno težavno, so se vodje telefonske tovarne »Automatic« odločili za novo gradnjo 16 km iz mestnega centra.

Zasnova tovarne je temeljila na proizvodno-ekonomsko-socialni studiji, ki daje tovarni svoj pečat. V kratkem času ogleda je seveda nemogoče zajeti vse podrobnosti, ki bi bile prav gotovo ne le zanimive, pač pa tudi koristne za nas, vendar bom skušal nanizati nekaj takšnih zanimivosti.

Že okolica tovarne je lepo urejena, pa tudi ob vhodu samem ne manjka zelenja. Menda imajo v tej tovarni celo največji gumijevac (fikus), saj raste v stopnišču od priključa do stropa petega nadstropja.

Vsa zgradba je ob vsakem času izredno čista, osnažena.

pometena itd. tako, da bi se mogel v vsakem delovnem prostoru, v montaži, v strugarni ali v žarilnici in drugod vsak čas uleči npr. na tla in si pri tem ne bi umazal obleke.

Vsi delavci so močno radovedni, kdo jih obišče, kadar gre kakšna delegacija skozi tovarno. Zato mora vodja delegacije ob vstopu v vsakem delovnem prostoru najprej opisati obiskovalce in razlog njihovega obiska. Prav ta podatek je bil menda tistikrat potreben, da sem se z vodjo lahko pogovarjal v nemščini, sicer bi menda moral takoj obmolkniti, če ne celo zapustiti tovarno. Ta interes delavcev je tudi zato tolikšen, ker občutijo delavci tovarno kot kos lastnine, saj dobe vsako leto del dobička, če je bil uspeh tovarne dober in, če so delavci že po 10 let stalno zaposleni v tovarni.

Da delavci ne bi imeli občutka, da so le delovna sila, 8 ur dnevno na razpolago izkoriščanju, zato ima vsakdo na svojem delovnem mestu, na spiskalni mizi, ob nav-

jalnem stroju ali pa pri stiskalnici tablico z napisom. Delavec je namreč v prvi vrsti človek, ki ima ime in priimek in ni le številka v spisku obračunovalce.

Vsi prostori v tovarni so svetli in zračni, predelne stene med oddelki so steklene, tako da je vedno možen pregled prek vse tovarne. Vrata v delavniške prostore so premikalna, pnevmatska ali električna, tako, da se odpirajo s pritiskom na tipko. Tako je odpiranje enostavno, delavec ima vedno prosti oboji roki za prenos materiala, vrata pa se sama tudi zapirajo, da ni niti prepiha, niti prepira, kdo naj vrata zapre, zraven tega pa se pridobi na delovnem času.

Na več mestih v tovarni so omarice rdečega (pri Dancih zelene) križa, samopomoči. Sto delavcev ima tečaj prve pomoči za pomoč v sili, vsakdo ima v domači ambulanti dostop do zdravnika, poleg tega pa zdravnik-svetovalec vsak teden enkrat obišče tovarno; vsakdo se z njim lahko pogovori o vseh mogočih

osebnih problemih. Za boljše počutje delavcev pa je tudi drugače poskrbljeno, med drugim tudi tako, da je v prostoru za malico posebna posoda z multivitaminskimi tabletami, ki jih delavec lahko dobi brezplačno in po potrebi.

Zdi se mi, da sem na hitro in na kratko obdelal nekaj vtisov s poti po severu. Seveda je to le del tistega, kar sem videl in slišal. Trdno sem prepričan, da pri nas sicer napredujemo, toda, da bi hitimo vse prepočasi, da bi dohitehi svet, ki se poganja naprej s skoki in ne le z velikimi koraki. Mi ga moramo dohitehi — kar pa ni tako lahko. Zato bi bilo po mojem mnenju prav, da bi v kolikor je možno in utemeljeno — ta svet čimbolj spoznali in ga posneli še za naše prilike. Zato priporočam, da si še drugi naši sodelavci ogledajo te tovarne, da bo mo hitreje, laže in bolj zmogli napore, ki nas še čakajo.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi 10. zasedanja DS podjetja (16. 4. 1965)

● Delavski svet podjetja sprejema / proizvodni plan podjetja za leto 1965.

● DS sprejema predlagano reorganizacijo komercialnega sektorja v tem smislu, da se dosednji komercialni sektor razdeli na dve delovni enoti v upravi podjetja, in sicer na PSO, ki združuje izvoz in domačo prodajo, inženiring, mednarodno kooperacijo, montažo in servis z organizacijsko strukturo po predlogu organizacijsko-kadrovskega sektorja in pa na drugi strani nabavno organizacijo, ki združuje domačo nabavo in uvoz z notranjo organizacijsko strukturo, kot to predlaga organizacijsko-kadrovski sektor.

DS pri tem sprejema tudi pripombo tovarne Elektromehanika, da se skuša za nekatere bolj komplicirane vrste proizvodnje locirati planško službo v tovarni (projekiranje). PSO naj v neposrednem kontaktu s tovarno zadevo prouči in ukrepa v smislu odgovora.

V zvezi s pripombo tovarne elementov za organiziranje skladišč gotovih izdelkov v tovarnah, kjer je to smotno, DS soglašala

s tem, da predlog prouči organizacijsko-kadrovski sektor, PSO in tovarna elementov ter se to v posameznih utemeljenih primerih uvede.

Prav tako DS soglašala s pripombo CNO, da se v osnutku pravilnika organizacije prodaje in nabave v podjetju ISKRA KRANJ na strani 14, kjer so navedene naloge domače nabave, črta: »ob sodelovanju PSO« in doda 3 odstavke sledeče vsebine:

»Urejevanje kompenzacijskih poslov, vezanih na kupoprodajne pogodbe in naročila ob sodelovanju vseh zainteresiranih služb podjetja (PSO, finančni sektor, investicijski sektor itd.)«

DS potrjuje predlog UO, da se pri okrožnem gospodarskem sodišču uvede sprememba registracije, da se poslovni predmet PSO glasi:

»Prodaja izdelkov podjetja Iskra ter dopolnilnega asortimana na območju SFRJ in v tujini, kakor tudi projektiranje, montaža in servis teh izdelkov;

(sprememba se nanaša samo na besede »in v tujini«).

● DS razrešuje dosedanje začasno komisijo za razpolaganje s sredstvi bazičnega razvoja in imenuje novo komisijo za odločanje o razpolaganju s sredstvi za bazične raziskave in tehnični razvoj v sledečem sestavu:

predsednik — ing. Vladimir KLAUS, direktor programskega sektorja, člani: ing. Franc SILA, pomočnik direktorja proizvodnega sektorja, ing. Alojz GRČAR, šef proizvodnega sektorja »Elektromehanika«, ing. Milan SLOKAN, vodja programskega sektorja v ZZA, ing. Žarko

STOK, vodja tehničnega sektorja v »Elementih«, ing. Ljubko ARTIČ, šef izvoza, ing. Srečko RAZPOTNIK, tehnični direktor v »Aparatih«.

● DS zadoljuje UO, da komisija za razpolaganje s sredstvi za bazične raziskave do prihodnjega zasedanja, to je do 23. 4., pripravi poročilo, kako se razdeljujejo sredstva sklada za bazični razvoj. Ta sklep se nanaša na člansko vprašanje tov. Miheliča, na katero je treba dati na naslednjem zasedanju DS odgovor.

● a) Na podlagi sklenjene sklenjene pogodbe o pristopu podjetja ISKRA k poslovnemu združenju RUDIS (člen 27) DS odobrava dodelitev posojila poslovnemu združenju RUDIS v višini 500.000 din iz poslovnega sklada podjetja in plačilo zneska 125.000 din kot enkratni prispevek za reklamo, katerega plačila vsak novoprejeti član RUDIS-a.

b) DS imenuje za člana UO RUDIS tov. Alojza VIDMARJA in tov. ing. Leona ŠTIRNA.

● DS odobrava uvedbo postopnega prehoda na skrajšani delovni čas v tovarni Avtoizdelki v Novi Gorici, in sicer za eno prosto soboto v mesecu z uveljavitvijo od 1. aprila dalje. O nadaljnjem skrajševanju delovnega časa v tej tovarni pa bo DS razpravljala takrat, ko bo predložena dodatna potrebna dokumentacija.

● DS sprejema na znanje obvestilo UO, da je pravilnik o delitvi OD Tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici sprejet s tem, da se člen 9 tega pravilnika uporablja tako, da se popust za delovne obleke ne vključi v maso za izračun OD, temveč plačuje iz sredstev, ki so ustvarjena kot akumulacija.

S tem UO potrjuje svoj sklep, sprejet na zasedanju dne 25. 3. 1965, da je pravilnik o delitvi OD Tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici potrjen z veljavnostjo od 1. 4. 1965.

● V zvezi s predlogom UO za potrditev OD vodilnim delavcem podjetja DS imenuje komisijo, ki naj pregleda realnost teh povišanj. V kolikor bo komisija soglašala s tem, da se tako povišanje uveljavi, naj pripravi svoj predlog do naslednjega zasedanja, to je do 23. 4. 1965. Sestav komisije je sledeč:

predsednik — ing. Franc JAN, ZZA; člani: ing. Peter MIHELIČ, »Elektromehanika«, Janko KOŠNIK, »Elektromehanika«, Leopold HORVAT, »Aparati«, Brane MIKUS, Elementi.

● Z ozirom na to, ker glasovanje, tako o predlogu UO za potrditev pravilnika o delitvi OD ZZA, kakor tudi glasovanje o dodatnem predlogu, danem na razpravi, ni doseglo potrebnega števila glasov, DS imenuje posebno komisijo, ki naj do zasedanja, to je do 23. 4. 1965, pripravi svoj predlog za potrditev pravilnika o delitvi OD ZZA. Komisijo sestavljajo na-

slednji tovariši: predsednik — Zore NOVAK, Elektromehanika; člani: Vili KRIVEC, »Elektromehanika«, Viktor KOSEC, ZZA, ing. Marko GLIHA, ZZA, Franc HUTTER, »Aparati«.

● Ker glasovanje o predlogu za potrditev pravilnika o delitvi OD Tovarne elektromotorjev v Železnikih ni prineslo dokončnega rezultata, DS določa, da komisija v istem sestavu, ki je imenovana za pripravo predloga o pravilniku o delitvi OD ZZA, pripravi tudi svoj predlog za potrditev pravilnika o delitvi OD Tovarne elektromotorjev, Železniki.

● DS potrjuje regres za letovanje članov kolektiva v letu 1965 v enaki višini kot v preteklem letu, in sicer:

— za zaposlenega v podjetju po 700 din za 10, to je 7.000 din;

— za nezaposlenega zakonca po 500 din za 10 din, to je 5.000 din;

— za nezaposlene otroke po 250 din za 10 dni, to je 2.500 din.

● DS razrešuje člane, ki jih je za sedanj mandatno dobo imenoval v svet ŠC ter imenuje naslednje tovariše v ta svet:

Franca Grimsa (finančni sektor podjetja), Viktorja

Kosca (ZZA), Jožeta Fendeta »Elektromehanika«)

ter od sedanjih članov:

Franca Orla (Elektromehanika) in Franca Troho (org. kadrovski sektor podjetja).

Sklepi 39. seje UO podjetja (16. 4. 1965)

● Glede na izkazane ekonomske rezultate v Tovarni elektronskih naprav je UO sprejel informacijo generalnega direktorja o tem, da uprava podjetja formira posebno komisijo, ki naj razišče razloge, za tak poslovni rezultat ter predlaga UO ukrepe za sanacijo. Predvidoma bo ta komisija končala svoje delo do 7. 5. 1965, potem pa bosta to gradivo proučili gospodarska komisija in organizacijsko-kadrovska komisija upravnega odbora ter predložili svoje zaključke upravnemu odboru podjetja.

● UO ugotavlja, da so bila njegova pričakovanja, da bo v svoji mandatni dobi lahko rešil zadevo radijske proizvodnje in proizvodni program tovarne Avtomatika v Pržanu, preoptimistična in pričakuje, da bo možno to zadevo rešiti na podlagi materialov, ki jih bo upravnemu

odboru predložil programski sektor.

UO bo zaključne račune tovarne v predloženi obliki dal DS v potrditev s tem, da se bodo k temu materialu dodatno izdelale še potrebne analize o koriščenju OD in o dejanskih delitvenih razmerjih med OD in skladi.

● Na predlog direktorja PSO tov. Rotarja UO sprejema sklep, da se propagandni stroški znižajo za 110 milijonov.

Istočasno UO sprejme na znanje predlog, da bodo ustrezno z redukcijo stroškov samoupravni organi v PSO pristopili tudi k znižanju števila zaposlenih od dosedanjih 40 na 28 ljudi.

● UO sprejema na znanje informacijo o imenovanju tov. ing. Franca Vršnaka za direktorja Tovarne elektronskih naprav.

● V zvezi s predlogom tovarne v Železnikih, da UO ponovno prouči razporeditev vodilnih delavcev v 3 skupine za delitev OD, UO vztraja pri svojem prvotnem sklepu. ● Na vlogo SC glede nerealizirane dodelitve trosobnega stanovanja v Ljubljani UO obvešča SC, da bo šolskemu centru dodeljeno stanovanje, ki bo vseljivo v letošnjem letu.

Tesno sodelovanje mladine ZZA in Elektromehanike

Vodstvi mladinskih komitejev Elektromehanike in ZZA sta v zadnjem času začeli aktivnejše sodelovati. Na skupnih razgovorih so predstavniki mladine obeh delovnih skupnosti izrazili željo, da bi v letošnjem letu in tudi v prihodnje skupno organizirali več prireditev in tekmovanj.

Mladina obeh skupnosti že sodeluje v tekmovanju za dvig produktivnosti. Toda to akcijo sta bilo, po mnenju

vodstev, treba še bolj razširiti, ker je bila omejena le bolj na tisti del ZZA, ki se nahaja v Kranju.

Predvsem pa so se predstavniki komitejev zavzeli za izvedbo športnih srečanj. Domenili so se, da organizirajo dvoboj v štirih disciplinah in to v šahu, plavanju, namiznem tenisu in streljanju. Prvo

tako srečanje bo konec aprila v Kranju, v počastitev 1. maja, in ga bo, ob finančni podpori ZZA, izvedel mladinski komite Elektromehanike. Priprave zanj so v polnem razmahu, nastop pa bo za sodelujoče športnike dobra priprava na II. letne igre Iskre, ki bodo junija v Novi Gorici.

Taka in podobna srečanja bodo vsekakor pozitivno vplivala na zbliževanje in izmenjavo izkušenj mladine iz ZZA in Elektromehanike.

Obvestilo

BERITE IN SODELUJTE V LISTU »RAD«

»RAD« — list Zveze sindikatov Jugoslavije izhaja v petkih; tiska se v cirilici in latinici v nakladi od 100.000 izvodov.

»RAD« — se bori za razvijanje sistema delavskega samoupravljanja in za socialistične družbene odnose.

»RAD« — kritično kaže na negativne in škodljive pojave in deformacije v prizadevanju za njihovo odpravljanje.

»RAD« — piše o izkušnjah in iniciativah v komunah in delovnih organizacijah, ki se prizadevajo za socialistično integracijo, večjo produktivnost in večji realni zaslužek delavcev.

Posebno pažnjo polaga »Rad« strokovnemu in kulturnemu izobraževanju in dviganju družbenega in življenjskega standarda delovnih ljudi.

»RAD« — vam pravočasno odgovarja na vprašanja in daje potrebne pravne nasvete.

»RAD« — je vaša tribuna za najširšo izmenjavo mišljenj o vseh aktualnih problemih, s katerimi se srečujete pri vsakodnevnem delu.

VSAKO SODELOVANJE Z LISTOM »RAD« SPREJMEMO IN POZDRAVLJAMO

UREDNIŠTVO

Kolektiv DE — računski center, se je poslovil od sodelavke Uršule Lotrič in ji zaželel predvsem zdravja in zadovoljstva v zasluženem pokoju. Bralcem pa povemo še njeno željo: »Želim, da bi ISKRA lepo napredovala in da bi dobila več deviz. Seveda pa pri tem ne smem pozabiti tudi nase; želim si predvsem zdravja in lepe pokojnine!«

Z zasedanja DS podjetja

(Nadaljevanje z 2. strani)
vprašanja (ki je po svoje tudi umestno) posebni komisiji, ki naj da ustrezne smernice na naslednjem zasedanju.

Predstavniki proizvajalcev »Elektromotorjev« iz Železnikov so se krepko potegnili za načela stimulativnosti v izvozni dejavnosti. CDS je pokazal brez pridržka polno razumevanje za takšne zahteve in jim ne želi kratiti pravice, ki jih naš statut ni popolnoma preciziral. Zavzel pa je ob tej priliki povsem razumljivo stališče, da je treba načela stimuliranja izvoza in hitrega obračanja obratoval-

nih sredstev preučiti in jih smiselno uporabljati pri vseh proizvodnih enotah. Ko bo ustrezna komisija končala svoje delo na tem področju, bodo Železniki nedvomno lahko uveljavili svoje. Pri obravnavanju pravilnika o osebnih dohodkih v ZZA se je — menda po zakonih inercije — zataknilo: iz diskusije je dihalo že klasično nezaupanje nasproti našemu »možganskemu trustu«, kar dokazuje da proizvodnja in razvoj še nista našla skupnega jezika in skupnih gospodarskih interesov.

Po nekaterih rutinskih odločitvah in sprejetju sklepov formalnega značaja se je CDS razšel, da bi čez en teden, v dosedanjem sestavu (verjetno ob polnoštevilni udeležbi) pripravil vse potrebno za predajo ne ravno lahkih bremen pomlajeni spočiti garnituri.

Ljubo

ISKRA — glasilo delovne
ga kolektiva Iskra industrije
za elektromehaniko, teleko-
munikacije, elektroniko in
avtomatiko — Ure ure uredni-
ški odbor — Glavni urednik
Pavel Gantar — odgovorni
urednik: Igor Slavec — zha-
ra tedensko — Tisk in klišei
»CP Gorenjski tisk« Kranj

Kadri elektrotehniške stroke

(Nadaljevanje s 4. strani)
na delovnem mestu. Vprašanje je le, kolikšen del naj odpade na vsakega od njih.

Podjetja, ki rabijo strokovni kader za električne meritve, so različna. Proizvodni programi obsegajo lahko razne izdelke kot so mali električni motorji, veliki električni stroji, naprave za električno razsvetljavo, električni merilni instrumenti, zaščitna stikala, telefonske naprave, usmerniške naprave, radijski in televizijski aparati, električni števeci, električna orodja, gospodinjstvi aparati ipd. Pozabiti pa ne smemo tudi na prenos električne energije, kakor tudi ne na številne znanstvene zavode in ustanove. Na odločitev, koliko znanja naj da šola, vplivajo še razne druge okoliščine. Predvsem je važno, koliko kadrov potrebujejo posamezne veje. Če imamo v mislih predvsem Slovenijo, potem nam bo takoj jasno, da šoli ni mogoče npriti bremena tako naddrobne specializacije, kot bi jo našli primeri proizvodnje zahtevali. Iz tega izhaja, da naj bi šola v tem primeru dajala trdno osnovno znanje elektrotehniške s poglobitvijo v električne meritve tako, da bi bilo možno pridobiti potrebno dodatno znanje na delovnem mestu v sorazmerno velikem krajšem času, kot pa je bilo to mogoče doslej. Za uspešno reševanje navedenega vprašanja je vsekakor potrebno samo sodelovanje šole in podjetij. Pri tem je potrebna zavest, da šola ni sama sebi namen, z druge strani pa je prav tako tudi res, da ni mogoče, da bi absolvent šole zasedel delovno mesto že z vsem potrebnim teoretičnim in praktičnim znanjem. To spoznanje pa je v resnici že prodrlo med odgovorne ljudi, kar lahko sklepamo iz reforme učnih načrtov na fakulteti za elektrotehniko. Od nekdanjih dveh oddelkov za jak in šibki tok so se danes izoblikovale naslednje smeri študija:

1. energetika z usmeritvama:
— elektrifikacija
— industrijska elektrotehnika
2. Elektronika z usmeritvami:
— telekomunikacije
— splošna elektronika
— avtomatska in industrijska elektronika
3. Splošna elektrotehnika z usmeritvijo »merilna smer«

Članek ima namen opisati razmere v merilni tehniki, zato bom navedel nekatere podatke za to smer.

Na oddelku splošne elektrotehnike »merilna smer« je treba omeniti predvsem naslednja predavanja v četrtem letniku:

laboratorijska električna merjenja, magnetska merjenja, kibernetika in statistika, regulacijska tehnika, industrijska elektronika, elektriška merjenja neelektričnih veličin, raziskave na električnih strojih, elektronske napajalne in merilne naprave, daljinsko upravljanje in mer-

jenje, elektromotorski pogoni, gradnja električnih instrumentov.

Razen navedenih predmetov pa je treba vpisati vsaj še 7 ur (skupaj z vajami) predmetov po izbiri, od katerih bi kazalo omeniti naslednje:

finna mehanika, visokonapetostna merilna tehnika, elektronska mikroskopija elektroregulacijskih naprav, krmilni stroji, numerična analiza, relejna in stikalna tehnika, statistične metode v znanosti.

Važno pa je vsekakor tudi določitev, da slušatelji lahko vpisujejo poljubne izbirne predmete na oddelku za energetiko in na oddelku za elektroniko po predhodni odobritvi predstojnika oddelka za splošno elektrotehniko. S tem je dana možnost, da slušatelji upoštevajo že pri študiju tudi potrebe svoje bodoče ožje usmeritve za delovno mesto.

Odgovor na vprašanje, ali podjetje Iskra potrebuje absolvente merilne smeri na fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, po vsem povedanem ni težak. Vsekakor bi se strokovni kadri omenjene strokovne usmeritve uspešno udeleževali v merilnih laboratorijih posameznih tovarn in v ZZA, pri razvoju merilnih naprav za potrebe proizvodnje, pri razvoju merilnih instrumentov in števecov, stikal, relejev in nizkonapetostnih aparatov sploh.

Se eno vprašanje bi kazalo nekoliko nakazati. Danes opažamo zelo pogoste razpise štipendij za določene stroke, s čimer si tovarne skušajo polagoma zagotoviti oziroma oskrbeti potrebni strokovni kader. Za to smer od sedaj v splošnem ni bilo velikega zanimanja pri podjetjih, kar verjetno izhaja iz slabe obveščenosti. Podjetje Iskra tega vprašanja nikakor ne bi smelo zanemarjati.

Iz nakazane problematike bi mogli napraviti naslednje zaključke:

— podjetje Iskra rabi za izvedbo svojega proizvodnega programa v znatnem številu tudi diplomante »merilne smeri« s fakultete za elektrotehniko.

— za dosego čim bolj uporabnih strokovnjakov je treba posvetiti vso skrb programu te smeri na fakulteti. Že začetno delo pri urejanju programa je treba nadaljevati. Konkretno koristne predloge za učni program bi mogli prispevati v dobršni meri strokovnjaki, ki delajo na omenjenih področjih v tovarnah in ZZA ter predavatelji s fakultete. V ta namen bi bilo smotno sklicati sestanek vseh prizadetih.

— Ker je to strokovno področje za Iskro velike važnosti, bi bilo priporočljivo število štipendij za to smer povečati.

— Seznanitev slušateljev fakultete za elektrotehniko z možnostmi bodoče zaposlitve v tovarnah Iskre in ZZA bi prispevala k večji zainteresiranosti za študij »merilne smeri.«

izreži

izreži

PRIJAVA ZA LETOVANJE

Prilimek in ime zaposlen (a) v tovarni

kraj bom (o) letoval (i) v

od do število odraslih

število otrok do 12. leta starosti potrebujem skupno število postelj

V kolikor ne bi bila potrjena rezervacija v zgoraj navedenem domu pride v poštev

še kraj: od do

Kraj dne Prijavljenec:

izpolni počitniška skupnost)

POTRDILO

Potrjujem rezervacijo za tov.

iz tovarne Kraj

v počitniškem domu od do

za skupaj prijavljenih oseb sobo s ležišči

Potrdilo služi kot napotnica s katero se prijaviteljenec izkaže ob prihodu v dom, obenem s potrdilom o vplačani akontaciji.

V kolikor nima prijaviteljenec obeh potrdil, ga upravnik v domu ni dolžan sprejeti.

V Kranju, dne Počitniška skupnost

Iskra KRANJ